

Rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajaan kohdistettu hallintokantelu

HEL 2011-005237 T 10 01 01 03

Tav 2011-12 / 546

Tausta

Hallintokeskuksen oikeuspalvelut on 16.9.2011 antanut otsikkoasiassa lausunnon tarkastusvirastolle. Tuossa lausunnossa todettiin, että kuusi henkilöä on tutkintapyyntöksi otsikoidussa kirjoituksessa esittänyt epäilyjä Helsingin kaupungin piirissä harjoitettavasta sotainvalidien käytössä olevia kesämajoja koskevasta liiketoiminnasta ja keinottelusta ja vaatinut, että kaupunki tutkii rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan sekä kahden rakennusviraston palveluksessa olevan henkilön toimet tässä asiassa. Kyseessä on sama maanvuokrasopimuksia sotainvalidien kesämaja-alueella koskeva asia, jota kaupunginhallitus on viimeksi käsitellyt 18.4.2011 § 406. Tuolloin kaupunginhallitus hylkäsi oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen päätöksestä 17.1.2011 § 45. Kaupunginhallituksen ensin mainitusta päätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen, joten se ei ole lainvoimainen.

Oikeuspalveluiden aiemmassa lausunnossa todettiin edelleen, että asiaa on pidettävä lähinnä hallinnon yleisen laillisuusvalvonnan tarkoituksessa vireille pantuna hallintokanteluna. Tällainen kantelu tehdään kantelun kohteena olevan henkilön esimiehelle tai hänen toimintaansa valvovalle ylemmälle hallintoviranomaiselle. Apulaiskaupunginjohtajan osalta oikeana kanteluviranomaisena on pidettävä kaupunginhallitusta.

Oikeuspalvelut esittää nyt pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Kantelun sisällöllinen arviointi

Kantelukirjelmässä moititaan kaupunginhallituksen päätöstä 17.1.2011 § 45. Kantelijoiden mukaan päätös on perustuslain vastainen ja kantelijoiden edustaman vuokralaisryhmän kansalaisoikeuksia loukkaava. Vaikuttaa muutenkin siltä, että kantelijat eivät ole tyytyväisiä tapaan, jolla kesämaja-alueen maanvuokrasopimusasioita on hoidettu. Tästä johtuen kantelijat esittävät myös useita muita epäilyjä ja väitteitä Helsingin kaupungin piirissä tapahtuneista lainvastaisista teoista ja syrjivästä käyttäytymisestä. Varsinaista näyttöä tai edes relevanttia selvitystä väärinkäytöksistä ei kanteluun kuitenkaan sisälly.

Koska kaupunginhallituksen em. päätöksen laillisuus on hallintotuomioistuimen tutkittavana, ei tätä koskeviin väitteisiin ole tarkoituksenmukaista ottaa tässä enemmalti kantaa. Väärinkäytösepäilyt puolestaan ovat luonteeltaan sellaisia, että ne kuuluvat pikemminkin rikostutkinnan keinoin kuin kantelumenettelyssä selvitettäväksi.

Kyseessä on ollut kaupunginhallituksen käsiteltäväksi otettu, aiemmin yleisten töiden lautakunnan 26.10.2010 § 562 päättämä asia. Päätöstä ottaa asia kaupunginhallituksen käsiteltäväksi ei tehnyt rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtaja, vaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja.

Otto-oikeuden käyttäminen perustuu kuntalain 51 §:n säännökseen eikä asian ottamista ylemmän toimielimen käsiteltäväksi voida lähtökohtaisesti pitää lainvastaisena. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on tehnyt ottopäätöksensä hänelle kuuluvan toimivallan puitteissa. Sama toimivalta olisi ollut myös rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajalla, mutta kysymys ei hänen kohdallaan ole ajankohtainen, koska hän ei ole tätä toimivaltaa nyt puheena olevassa asiassa käyttänyt.

Kaupunginhallitus tekee päätöksensä esittelystä. Kaupunginhallituksen käsiteltäväksi otettu asia valmistellaan ja esitellään samoin perustein kuin muutkin asiat. Rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtaja on ollut nyt puheena olevan asian esittelijä. Hän ei ole ollut sidottu lautakunnan aikaisempaan kantaan, vaan hänen on esittelijänä tullut muodostaa oma kantansa asiassa ja tehdä kaupunginhallitukselle perusteltu esitys siitä, miten asia tulisi ratkaista. Esittelijänä hän vastaa myös siitä, että päätöksenteon pohjaksi annetut tiedot ovat oikeat ja riittävät.

Esittelijä on oikeudellisessa vastuussa päätöksestä samalla tapaa kuin päätöksen tehneen toimielimen ne jäsenetkin, jotka ovat äänestäneet päätökseksi tulleen esityksen puolesta. Siten rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan ja hänen päätösesitystään kannattaneiden 12 kaupunginhallituksen jäsenen oikeudellinen vastuu em. päätöksestä on yhtäläinen.

Pelkästään se, että tehtyä päätöstä moititaan, ei tee sitä lainvastaiseksi. Itse asiassa vaikka päätös kunnallisvalituksen johdosta kumottaisiin lainvastaisena, ei tämäkään vielä tarkoita, että päätöksen esittelijä tai sen tehneet luottamushenkilöt joutuisivat siitä henkilökohtaiseen oikeudelliseen vastuuseen. Tämä edellyttäisi, että he olisivat päätöksentekoon osallistuessaan tahallaan pyrkineet lainvastaiseksi tietämänsä lopputulokseen tai ainakin suhtautuneet

välinpitämättömästi tai huolimattomasti siihen, onko lopputulos lainmukainen vai ei.

Päätöksen perustelut ja sen liiteasiakirjat ovat laajoja ja niissä tarkastellaan päätöksen oikeudellista perustaa varsin kattavasti. Tarkastelua on edelleen laajennettu oikaisuvaatimusasiassa tehtyjen päätösten yhteydessä. Asia on ollut myös hallintokeskuksen oikeuspalveluiden lausuttavana. Asiakirja-aineiston perusteella on katsottava, että päätöksen oikeudelliseen arviointiin on sisältynyt harkinnanvaraa. Päätöksen esittelijän tai päätösesitystä kannattaneiden kaupunginhallituksen jäsenten menettelyä asiassa ei voida pitää edellä tarkoitettuna tahallisen lainvastaisen lopputuloksen tavoitteluna tai edes välinpitämättömyytenä sen suhteen, onko päätös lainmukainen vai ei.

Kaupunginhallituksen toimivaltaan ei kuulu omien jäsentensä toiminnan arviointi kanteluna vireille pannussa asiassa. Rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan osalta kaupunginhallituksen tulisi katsoa, että kantelu on perusteeton ja ettei se anna aihetta enempään toimenpiteisiin.

Menettely

Kanteluasian käsittelyssä kaupunginhallituksessa on noudatettava hallintolain säännöksiä mm. asianosaisten kuulemisesta. Oikeuspalveluiden saaman tiedon mukaan rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajalle on varattu mahdollisuus tulla kuulluksi kantelun johdosta. Kuulemisvelvollisuuden täyttämiseksi tämä oikeuspalveluiden lausunto tulisi vielä ennen asian käsittelyä kaupunginhallituksessa toimittaa kantelukirjelmän ensimmäiselle allekirjoittajalle tiedoksi ja mahdollista lausuntoa varten.

Asiassa aikanaan tehtävällä ratkaisulla ei voida muuttaa tai kumota kantelun kohteena olevaa hallintotoimintaa tai päätöstä eikä kantelulla ylipäättäen ole vaikutusta hallintotuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyyn. Kantelun johdosta ei voida päättää vahingonkorvauksen maksamisesta. Kanteluasiassa annettavaan kaupunginhallituksen päätökseen ei myöskään saa hakea muutosta.

Tätä hallintokeskuksen oikeuspalveluiden lausuntoa voidaan käyttää soveltuvien osien myös rakennusvirastossa vireillä olevan, kahteen viraston palveluksessa olevaan henkilöön kohdistetun, kanteluasian ratkaisun pohjana.

Lisätiedot

Sarvilinna Sami, kaupunginlakimies, puhelin: 310 64874
sami.sarvilinna(a)hel.fi